

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Львівський національний університет імені Івана Франка

Факультет: історичний

Кафедра: соціології

Затверджено

на засіданні кафедри соціології історичного факультету

Львівського національного університету імені Івана Франка,

протокол № 7 від 8 лютого 2021 р.

Завідувач кафедри

д.с.н., проф. Пачковський Ю.Ф.

Силабус з навчальної дисципліни

«Візуалізація та віртуалізація соціальної реальності».

що викладається в межах освітньої програми

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Львів 2021 р.

Назва курсу	Візуалізація та віртуалізація соціальної реальності
Адреса викладання курсу	Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Історичний факультет, кафедра соціології
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	05 поведінкові науки; 054 соціологія
Викладачі курсу	Химович Оксана Степанівна, к. с. н., асистент кафедри соціології Демків Олег Богданович, к.с.н., доцент кафедри соціології
Контактна інформація викладачів	o.khymovych@gmail.com oldemkiv@gmail.com
Консультації по курсу відбуваються	Консультації в день проведення лабораторних занять за попередньою домовленістю
Сторінка курсу	
Інформація про курс	Курс розроблено таким чином, щоб надати його учасникам необхідний теоретичний і фактографічний матеріал для отримання цілісної картини про візуалізацію у віртуальній реальності. Адже саме віртуальна реальність сьогодні зв'язує різні реальності індивіда. Існують різні підходи до розуміння віртуальної реальності. Різні дослідники описують її як справжнє буття, небуття, неповне буття.
Коротка анотація курсу	Дисципліна «Візуалізація та віртуалізація соціальної реальності» викладається в межах освітньої програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, у 6 семестрі.
Мета та цілі курсу	Мета: визначення теоретико-методологічних та методичних основ дослідження візуального та віртуального, а також отримання студентами практичних навичок проведення досліджень за допомогою візуальних методів. Завдання: вивчення історії та теорії дослідження візуального та віртуального; визначення особливостей процедур та технік візуального дослідження в соціології; з'ясування особливостей методів інших соціо-гуманітарних наук у дослідженні візуального; вироблення в студентів вміння представляти авторський творчий проект, дискутувати, відстоювати власну позицію та здійснювати комунікацію в малій групі.
Література для вивчення дисципліни	Штомпка П. Візуальна соціологія / П. Штомпка. – Москва: Логос, 2007. – 231 с. Візуальна антропологія: настройка оптики / Под редакцией Е. Ярской-Смирновой, П. Романова (Библиотека Журнала

исследований социальной политики). – М.: ООО «Вариант», ЦСПГИ, 2009. – 296 с.

Бондар В. Візуальна соціологія: розширення епістемологічних меж соціологічної науки / Бондар В. С., Одинак Я. М. // Наукові записки НаУКМА. – Т. 122. – Соціологічні науки. – С. 3-9.

Визуальная антропология: новые взгляды на социальную реальность: Сб. науч. статей / Под ред. Е.Р. Ярославской-Смирновой, П.В. Романова, В.Л. Круткина. - Саратов: Научная книга, 2007.

Визуальная антропология: городские карты памяти /Под редакцией П. Романова, Е. Ярославской-Смирновой (Библиотека Журнала исследований социальной политики). – М.: ООО «Вариант», ЦСПГИ, 2009. – 312 с.

Визуальная антропология: настройка оптики / Под редакцией Е. Ярославской-Смирновой, П. Романова (Библиотека Журнала исследований социальной политики). – М.: ООО «Вариант», ЦСПГИ, 2009. – 296 с.

Костенко Н. Масова комунікація / Н.Костенко // Соціологія, теорія, методи маркетинг. - 1998. - №6. - С.127-151.

Сергеева О. Исследовательское поле визуальной социологии / О.Сергеева // Журнал социологии и социальной антропологии. - 2008. - Том XI. - № 1. - С.136-146.

Секацкий А. Фотоаргумент в философии [Электронный ресурс] / А. Секацкий // Октябрь, 2000. - №3. - Режим доступа: <http://www.magazines.russ.ru/october/2000/3/sekack.html>

Бурлачук В. Логика наслаждения: теория идеологии Славою Жижика / В. Бурлачук // Методологія, теорія та практика соціологічного аналізу сучасного суспільства. Збірник наукових праць. Т.1. - Харків, 2006. - С. 178- 183.

Толпыгина О. Понятие дискурса и дискурсивный анализ в общественных науках / О. Толпыгина // Методологія, теорія та практика соціологічного аналізу сучасного суспільства. Збірник наукових праць. - Харків, 2001. - С. 128-135.

Лакан Ж. [Телебачення](#) / Жан Лакан // Ї. - 2002. – №25.

Малви Л. Визуальное удовольствие и нарративный кинематограф. Антология гендерной теории / Л. Малви. - Минск, 2000. - С. 280-296. 15. Печурина А. Визуализация социальных исследований: новые данные или новые знания? / А. Печурина // Социологический журнал. – 2007. – №3. – С. 81-89.

Пинк С. Интервью с видеокамерой: представление, саморепрезентация и навратив / С. Пинк // Социологический журнал. – 2007. – №3. – С. 90-107.

Яковлев М. Техніки та алгоритми аналізу візуального матеріалу: розмежування якісних і кількісних підходів / М. В. Яковлев. // Наукові записки НаУКМА. Том 122, Соціологічні науки / Національний університет «Києво Могилянська академія». – 2011. – С. 9–13.

Чудовська-Кандиба І. Візуальне у дослідженнях культури / Ірина Чудовська-Кандиба // Якісні дослідження в соціологічних практиках: [навч. посіб. / за ред. Н. Костенко, Л. Скокової]. – Київ: Інститут соціології НАН України, 2009. – С. 96–119.

Сохань И. Визуальные репрезентации гастрономической культуры / И. В. Сохань. // PRAHEMA. Проблемы визуальной семиотики. – 2014. – №1. – С. 88–96.

	<p>Солдатова В. Трансляція смислів постмодерної культури засобами реклами: результати візуального дослідження / В. Солдатова // Соціальні виміри суспільства. Збірник наукових праць. – 2013. – № 5. – С. 530–545.</p> <p>Соболева К. О методах анализа визуальных данных [Электронный ресурс] / Ксения Соболева // Актуальные вопросы общественных наук: социология, политология, философия, история. – 2014. – Режим доступа до ресурсу: http://sibac.info/13018.</p> <p>Артамонова І.М. Блог як публічна автокомунікація / І.М. Артамонова // Держава та регіони. Серія: Соціальні комунікації. – 2010. – № 2. – С. 5–9.</p>			
Тривалість курсу	90 год			
Обсяг курсу				
Очікувані результати навчання	<p>У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати: понятійно-категоріальний апарат візуальних методів; теоретичні, методологічні та методичні особливості дослідження візуального у віртуальній реальності</p> <p>вміти: використовувати загальнонаукові методи дослідження для аналізу, класифікації, узагальнення та порівняння інформації; застосовувати кількісні і якісні, вербальні й невербальні методики емпіричного дослідження відповідно до характеру соціальної проблеми; вмотивовано обирати дослідницькі методики та інструментарій, релевантні досліджуваному соціальному явищу чи процесу; проводити комплексне вивчення елементів досліджуваного соціального об'єкту, застосовуючи кількісні та якісні, вербальні та невербальні методи; організувати та провести презентацію даних соціологічного дослідження із застосуванням комп'ютерних технологій.</p>			
Ключові слова	Візуалізація, віртуальна реальність, суспільство, індивід, фото, відео, телебачення.			
Формат курсу	очний			
Теми	Форма заняття	Література, ресурси	Завдання, години	Термін виконання
1. Візуальне як об'єкт візуальне вивчення методологічне	Лекції, практичні	<p>Штомпка П. Визуальная социология / П. Штомпка. – Москва: Логос, 2007. – 231 с.</p> <p>Визуальная антропология: настройка оптики / Под редакцией Е. Ярской-Смирновой, П. Романова (Библиотека Журнала исследований социальной политики). – М.: ООО «Вариант», ЦСПГИ, 2009. – 296 с.</p> <p>Бондар В. Візуальна соціологія: розширення епістемологічних меж соціологічної науки / Бондар В. С., Одинак Я. М. // Наукові записки</p>	16 (8/8)	

		<p>НаУКМА. – Т. 122. – Соціологічні науки. – С. 3-9.</p> <p>Визуальная антропология: новые взгляды на социальную реальность: Сб. науч. статей / Под ред. Е.Р. Ярской-Смирновой, П.В. Романова, В.Л. Круткина. - Саратов: Научная книга, 2007.</p> <p>Визуальная антропология: городские карты памяти /Под редакцией П. Романова, Е. Ярской-Смирновой (Библиотека Журнала исследований социальной политики). – М.: ООО «Вариант», ЦСПГИ, 2009. – 312 с.</p> <p>Визуальная антропология: настройка оптики / Под редакцией Е. Ярской-Смирновой, П. Романова (Библиотека Журнала исследований социальной политики). – М.: ООО «Вариант», ЦСПГИ, 2009. – 296 с.</p> <p>Костенко Н. Масова комунікація / Н.Костенко // Соціологія, теорія, методи маркетинг. - 1998. - №6. - С.127-151.</p> <p>Бурлачук В. Логика наслаждения: теория идеологии Славою Жижека / В. Бурлачук // Методологія, теорія та практика соціологічного аналізу сучасного суспільства. Збірник наукових праць. Т.1. - Харків, 2006. - С. 178- 183.</p> <p>Толпыгина О. Понятие дискурса и дискурсивный анализ в общественных науках / О. Толпыгина // Методологія, теорія та практика соціологічного аналізу сучасного суспільства. Збірник наукових праць. - Харків, 2001. - С. 128-135.</p> <p>Лакан Ж. Телебачення / Жан Лакан // <i>І.</i> - 2002. – №25.</p> <p>Малви Л. Визуальное удовольствие и нарративный кинематограф. Антология гендерной теории / Л. Малви. - Минск, 2000. - С. 280-296. 15. Печурина А. Визуализация социальных исследований: новые данные или новые знания? / А. Печурина // Социологический журнал. – 2007. – №3. – С. 81-89.</p> <p>Пинк С. Интервью с видеокамерой: представление, саморепрезентация и</p>		
--	--	--	--	--

		<p>навратив / С. Пинк // Социологический журнал. – 2007. – №3. – С. 90-107.</p> <p>Яковлев М. Техніки та алгоритми аналізу візуального матеріалу: розмежування якісних і кількісних підходів / М. В. Яковлев. // Наукові записки НаУКМА. Том 122, Соціологічні науки / Національний університет «Києво Могилянська академія». – 2011. – С. 9–13.</p> <p>Чудовська-Кандиба І. Візуальне у дослідженнях культури / Ірина Чудовська-Кандиба // Якісні дослідження в соціологічних практиках: [навч. посіб. / за ред. Н. Костенко, Л. Скокової]. – Київ: Інститут соціології НАН України, 2009. – С. 96–119.</p> <p>Сохань І. Визуальные репрезентации гастрономической культуры / И. В. Сохань. // PRAHEMA. Проблемы визуальной семиотики. – 2014. – №1. – С. 88–96.</p> <p>Солдатова В. Трансляція смислів постмодерної культури засобами реклами: результати візуального дослідження / В. Солдатова // Соціальні виміри суспільства. Збірник наукових праць. – 2013. – № 5. – С. 530–545.</p> <p>Соболева К. О методах анализа визуальных данных [Электронный ресурс] / Ксения Соболева // Актуальные вопросы общественных наук: социология, политология, философия, история. – 2014. – Режим доступа до ресурсу: http://sibac.info/13018.</p> <p>Семина М. Визуальная социология и развитие социологического воображения / М. Семина, А. Ганжа // Журнал социологии и социальной антропологии. – 2008. – №2. – С. 153–167.</p> <p>Сергеева О. Исследовательское поле визуальной социологии / О. В. Сергеева. // Журнал социологии и социальной антропологии. – 2008. – №1. – С. 136–146.</p>		
2. Методологічні аспекти візуального дослідження	Лекції, практичні і	<p>Штомпка П. Визуальная социология / П. Штомпка. – Москва: Логос, 2007. – 231 с.</p> <p>Визуальная антропология: настройка оптики / Под редакцией Е. Ярской-Смирновой, П. Романова (Библиотека Журнала исследований социальной</p>	16 (8/8)	

		<p>политики). – М.: ООО «Вариант», ЦСПГИ, 2009. – 296 с.</p> <p>Бондар В. Візуальна соціологія: розширення епістемологічних меж соціологічної науки / Бондар В. С., Одинак Я. М. // Наукові записки НаУКМА. – Т. 122. – Соціологічні науки. – С. 3-9.</p> <p>Визуальная антропология: новые взгляды на социальную реальность: Сб. науч. статей / Под ред. Е.Р. Ярской-Смирновой, П.В. Романова, В.Л. Круткина. - Саратов: Научная книга, 2007.</p> <p>Визуальная антропология: городские карты памяти /Под редакцией П. Романова, Е. Ярской-Смирновой (Библиотека Журнала исследований социальной политики). – М.: ООО «Вариант», ЦСПГИ, 2009. – 312 с.</p> <p>Визуальная антропология: настройка оптики / Под редакцией Е. Ярской-Смирновой, П. Романова (Библиотека Журнала исследований социальной политики). – М.: ООО «Вариант», ЦСПГИ, 2009. – 296 с.</p> <p>Костенко Н. Масова комунікація / Н.Костенко // Соціологія, теорія, методи маркетинг. - 1998. - №6. - С.127-151.</p> <p>Сергеева О. Исследовательское поле визуальной социологии / О.Сергеева // Журнал социологии и социальной антропологии. - 2008. - Том XI. - № 1. - С.136-146.</p> <p>Секацкий А. Фотоаргумент в философии [Электронный ресурс] / А. Секацкий // Октябрь, 2000. - №3. - Режим доступа: http://www.magazines.russ.ru/october/2000/3/sekack.html</p> <p>Бурлачук В. Логика наслаждения: теорія идеології Славою Жижека / В. Бурлачук // Методологія, теорія та практика соціологічного аналізу сучасного суспільства. Збірник наукових праць. Т.1. - Харків, 2006. - С. 178- 183.</p> <p>Толпыгина О. Понятие дискурса и дискурсивный анализ в общественных науках / О. Толпыгина // Методологія, теорія та практика соціологічного</p>		
--	--	--	--	--

		<p>аналізу сучасного суспільства. Збірник наукових праць. - Харків, 2001. - С. 128-135.</p> <p>Лакан Ж. Телебачення / Жан Лакан // Ї. - 2002. – №25.</p> <p>Малви Л. Визуальное удовольствие и нарративный кинематограф. Антология гендерной теории / Л. Малви. - Минск, 2000. - С. 280-296. 15. Печурина А. Визуализация социальных исследований: новые данные или новые знания? / А. Печурина // Социологический журнал. – 2007. – №3. – С. 81-89.</p> <p>Пинк С. Интервью с видеокамерой: представление, саморепрезентация и навратив / С. Пинк // Социологический журнал. – 2007. – №3. – С. 90-107.</p> <p>Яковлев М. Техніки та алгоритми аналізу візуального матеріалу: розмежування якісних і кількісних підходів / М. В. Яковлев. // Наукові записки НаУКМА. Том 122, Соціологічні науки / Національний університет «Києво Могилянська академія». – 2011. – С. 9–13.</p> <p>Чудовська-Кандиба І. Візуальне у дослідженнях культури / Ірина Чудовська-Кандиба // Якісні дослідження в соціологічних практиках: [навч. посіб. / за ред. Н. Костенко, Л. Скокової]. – Київ: Інститут соціології НАН України, 2009. – С. 96–119.</p> <p>Сохань І. Визуальные репрезентации гастрономической культуры / И. В. Сохань. // PRAHEMA. Проблемы визуальной семиотики. – 2014. – №1. – С. 88–96.</p> <p>Солдатова В. Трансляція смислів постмодерної культури засобами реклами: результати візуального дослідження / В. Солдатова // Соціальні виміри суспільства. Збірник наукових праць. – 2013. – № 5. – С. 530–545.</p> <p>Соболева К. О методах анализа визуальных данных [Електронний ресурс] / Ксения Соболева // Актуальные вопросы общественных наук: социология, политология, философия, история. – 2014. – Режим доступу до ресурсу: http://sibac.info/13018.</p> <p>Семина М. Визуальная социология и развитие социологического воображения /</p>		
--	--	---	--	--

		<p>М. Семина, А. Ганжа // Журнал социологии и социальной антропологии. – 2008. – №2. – С. 153–167.</p> <p>Сергеева О. Исследовательское поле визуальной социологии / О. В. Сергеева. // Журнал социологии и социальной антропологии. – 2008. – №1. – С. 136–146.</p>		
Підсумковий контроль	залік в кінці семестру			
Пререквізити	Для вивчення курсу учасники потребують базових знань із навчальних дисциплін: соціологія.			
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватись під час викладання курсу	Лекція, презентація, дискусія, обговорення, ІНДЗ			
Необхідне обладнання	Мультимедійний проектор			
Критерії оцінювання	<p>Оцінювання повинно стимулювати студентів до систематичної праці над курсом. Тому пропонується оцінювати студентів не за старою системою оцінювання, коли невелика частка оцінки припадає на роботу студентів на семінарських заняттях, а левову частку оцінки становить підсумкове ІНДЗ. Така форма оцінювання сприяє суб'єктивізації процесу оцінювання та не стимулює систематичну роботу студентів. Система оцінювання запропонована автором програми передбачає комплексне оцінювання роботи студентів на лекціях, семінарах, практичних заняттях, їх індивідуальної роботи. Розподіл балів, що їх отримують студенти під час семестру і під час складання іспиту,:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Робота на практичних заняттях - 30 балів. 2.Індивідуальне практичне завдання (програма соціологічного дослідження) - 50 балів 3.Есей - 20 балів. <p>Підсумкова кількість балів - 100 балів.</p>			
Іспит	Зарахування заліку можливе за умови набрання студентом не менше 51 балів зі 100 можливих та виконання усіх передбачених навчальним планом видів робіт.			
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенні курсу.			